

leta diktatorsko oblasti. Razven pravice državnega predsednika, državnega zbora in državnega sveta lahko storita Hitler in njegova vlada vse, kar hočeta.

V Hitlerjevem programu je pridružitve Avstrije Nemčiji. To programsko točko je odločno povdaril na seji pruskega deželnega zbora dne 22. marca poslanec Kube, ki je predsednik kluba narodnih socialističnih poslancev v pruskem deželnem zboru. Na seji deželnega zbora je tudi bilo navzočih 8

prvakov narodne socialistične stranke v Avstriji. Kube jih je na javni seji pruskega deželnega zbora srčno pozdravil ter izjavil: »Mi Prusi smo bili ter postanemo velenemci. Mi smatramo, da je naša nacionalna ideja šele takrat ostvarjena, ko bodo popolnoma ujedinjene v veliko državo vse nemške dežele, med njimi tudi Avstrija. Ko bo ta cilj dosežen, šele takrat bo mogel nemški narod v popolni meri izvršiti svojo nalogo na svetu.«

bo več pozabil. Še svojim vnukom bo pripovedoval, kako mu je trepetalo srce ter mu solze silile v oči, ko je slišal s svojimi ušesi, kako so na povelje ljudskega kanclerja Adolfa Hitlerja vstale stotine državnega zbora pred 86-letnim felmaršalom, ki je simbol (znak) nemške življenjske moči. Pretrseni smo slišali zvočne besede starega državnega predsednika, globoko zadeti, v duši razburjeni, zaneseni smo poslušali, kako je voditelj in ustanovitelj 3. nemške države Adolf Hitler govoril jeklene, globoke, čudovite besede. Srce nam je gorelo v telesu v tej veliki uri, ko smo iz celega srca čestitajoč gledali, kako je nad nemško materino zemljo po strašni zimski noči vzhajalo solnce nove spomladi.

S sveto silo vere smo občutili popolno in v grozi, ki nas je obšla v tej velikanski uri, da je velik junak vzela nemško usodo v svoje močne, blagoslovljene roke. Tako velik je ženjalni voditelj nemškega ljudstva, da se je sredi svojih nešteti, ko gore težkih skrbi spomnil tudi najmanjših delov nemške ljudske skupnosti ter jih pozdravil. Da, neizmerno ponosni in srečni in okrepljeni homo ohranili ta edinstveni, dragoceni spomin, da je nemški kancler Ad. Hitler sredi gigantskega dela, plamenice revolucije in največjega preloma pozdravil tudi našo majhno nemško manjšino. Da je posebno pozdravil tudi našo »Deutsche Zeitung«, smatramo kot najlepše plačilo za našo vedno dokazano nemško zvestobo. Lepšega plačila si ne moremo misliti. K tem besedam samo tale kratka pripomba: »Deutsche Zeitung« piše o nemškem hitlerizmu, ki v največji meri ogroža mir na svetu ter v zvezi z italijanskim fašizmom zavzema sovražno stališče proti slovanskim državam in njenim pravicam, s tako prekipevajočim navdušenjem, da ga ne more nadkriliti niti najbolj navdušeno narodno-socialistično glasilo v Nemčiji. Ako bi onstran Karavank koroški Slovenci z ozirom na našo državo kot materino zemljo pisali s takim navdušenjem, kakor piše glasilo za nemško manjšino v dravski banovini, bi jih Nemci že davno vse zaprli kot veleizdajalce.

PO SVETU KATOLIŠKEM

Požrtvovalnost misijonarja. Neki salezijanski misijonar v Plouru v madraski škofiji je doznal, da neka vas v okolici nima vode ter morajo vaščani daleč po vodo. Zasmilili so se mu ljudje. Da bi jim pomagal, je prodal enega svojih dveh volov ter se tudi marsičemu drugemu odrekal. Tako je prištedil 50 rupij (okoli 1500 Din), ki so bile potrebne za napravo vodnjaka. Sam je prevzel vodstvo vseh potrebnih del. Tekom tedna je bil vodnjak gotov in vaščani so imeli doma vodo, katero so poprej morali nositi od daleč. Ta ljubezen in skrb, ki jim jo je skazal katoliški misijonar, jih je tako ganila, da so se začeli zanimati za katoliško vero. Dosedaj je bilo krščenih z vodo tega vodnjaka 400 ljudi tekom dveh mesecev, drugi pa se pripravljajo za krst. Tako vodi ljubezen do bližnjega najlepše s love povsod.

Družine z mnogo otrok. V mestu Tours na Francoskem je nedavno bila posebna svečanost, prirejena od Zveze katoliških družin. Na to svečanost so bile povabljene tiste matere, ki imajo 12 ali več otrok. Na svečani prireditvi je bilo navzočih 50 takšnih mater. Med njimi je imela ena 18 otrok, 2 po 17, 4 po 16, 3 po 15, 12 po 14, 13 po 13 in 14 po 12 otrok. Svečanost se je začela z božjo službo, potem je bilo zborovanje s banketom v čast tem požrtvovalnim materam.

Katoliške šole. V Zedinjenih državah Severne Amerike katoliško šolstvo lepo procveta. Po statistiki, ki jo je objavila vrhovna uprava katoliškega šolstva v teh državah, je bilo v šolskem letu 1932-33 vpisanih 2.679.000 učencev v 10.576 katoliških šol. Od teh je bilo 2.268.000 vpisanih v osnovne šole, katerih je 7920, v 2254 srednjih šol je bilo vpisanih 265.000 učencev, v 47 strokovnih šolah pa 10.000 učencev. Katoliških dijakov je bilo 116.000 na 167 vseučiliščih in visokih šolah. V vseh teh šolah je delovalo 89.865 učiteljskih moči. V sami čikaški nadškofiji obiskuje 100 tisoč učencev katoliške šole, od teh je 80.000 v župnijskih osnovnih šolah, 20 tisoč pa v srednjih šolah. Vse te katoliške šole so zasebne, ki jih vzdržujejo katoličani s svojimi prispevki. Državna oblast tem zasebnim katoliškim šolam ne dela nobenih težav ali ovir, marveč jim priznava v javnosti iste pravice kot državnim šolam. Tako se postopa v vsaki državi, ki je v resnici kulturna država.

Mati mučenica, sin škof. Letos o binokostih bodo 3 kitajski duhovniki posvečeni za katoliške škofe. Med temi tremi je tudi Jožef Tsoei. Rojen je bil leta 1877, za duhovnika posvečen leta 1904. Njegov brat je redovnik. Njuna mati je umrla kot krščanska mučenica za katoliško vero za časa boksarske vstaje. Takrat so razdivjane kitajske tolpe napadale in morile ne samo tujce, marveč tudi tiste domačine Kitajce, ki so bili krščanske vere. Med temi mučeniki, ki bodo kmalu proglašeni za blažene, je tudi mati bodočega kitajskega škofa.

Kljukasti križ v Celju.

Hitlerjevci so si izbrali za svoje znamenje kljukasti križ, staro nemško pogansko znamenje. Cela Nemčija je zdaj s tem križem preplavljena. Za njega je do dna srca navdušena celjska »Deutsche Zeitung«, ki ga sicer še ne prinaša na svojem čelu, pa popolnoma piše v tistem duhu, ki ga to hitlerjevsko znamenje predstavlja. V svoji številki z dne 23. marca piše ta nemški list v uvodnem članku pod naslovom »Sveta ura usode« o otvoritvi nemškega parlamenta naslednje: »Dan 21. marca 1933, ko je bil v garnizijski cerkvi v Potsdamu nad grobom Friderika Velikega otvorjen državni zbor nemškega nacionalnega povzdiga, bo ostal v svetovni zgodovini zabeležen, dokler bodo ljudje živeli na zemlji. Kdor od nas je imel priliko, da je daleč od nemške materine zemlje to svečano, zgodovinsko važno uro doživel pred radijem, je ne

NOVICE

Duhovniške vesti. Postavljeni so za provizorje: Konrad Jarh, kaplan v Zavrču, za provizorja istotam; Ant. Medved, resign. župnik v Stranicač, za provizorja istotam; Jurij Pribožič, župnik v Zagorju, za soprovizorja v Prevorju; Štefan Bakan, kaplan v Črenšovcih, za provizorja istotam; in Janez Cilensek, kaplan v Apačah, za provizorja istotam. — Prestavljen je g. Matej Močilnik, kaplan na Bizeljskem, v Ptuj.

Čuvajte hranilne knjižice, varujte se oderuhov! Sedajno občo bedo ter pomahnkanje denarja so začeli na debelo izrabljati oderuhi v Zagrebu, kjer je obstojala dobro organizirana centrala za izkoriščanje hranilnih knjižic, katere so imeli revnejši, neuki ljudje, ki so

leta in leta zbirali skromne prihranke, da so si vsaj nekaj prihranili. Ker so danes potrebe iste, kakor so bile tedaj, ko je bilo dovolj denarja v prometu in si ga lahko dobil od denarnih zavodov, so se vrgli brezvestni oderuhi na hranilne knjižice in so na te dajali posojila. Prošnjik je dobil komaj 35—40% posojila na glavnico hranilne knjižice. Pa še od tega so si oderuhi zaračunali 10% obresti za več mesecev naprej in 2% provizijo ali nagrado. Oderuhi so na ta način dobljene knjižice vnovčevali z ogromnim dobičkom in se je razvila v Zagrebu cela kupčija s prihranki siromakov. Ker so bili zagrebški spekulant s hranilnimi knjižicami preveč drzni in neusmiljeni, je prišla grda zadeva na dan in razburila celotno javnost. Zagrebški oderuhi so razpredli svojo organizacijo celo po Sloveniji in je ljubljanska policija izsledila glavnega zastopnika po naključju in ga zaprla. Ve-

liko število ogoljufanih svojih hranilnih knjižic najbrž ne bo več videlo in radi tega svarimo podeželsko prebivalstvo, naj čuva svoje knjižice in naj se varuje brezvestnih oderuhov, ki so gotovo tudi na kmetih že pridno na delu!

Poročila sta se v stolnici v Mariboru g. Ivan Molan, tit. žandarmerijski podnarednik, dodeljen žandarmerijski staciji v Bodoncih, in Marica Merc, hčerka sodnega uradnika v Mariboru. Bilo srečno!

Cerkveni rop. (Hoče, 26. marca.) Preteklo noč je brezvernež odnesel iz hočke cerkve 4 kelihe, kupo od enega ciborija in 1 monštranco, od ene je pa odnesel samo luno. Zjutraj niti maševati niso mogli, ampak so si morali izposoditi kelih iz razvanjske podružnice sv. Mihaela. Tudi perilo in prte je brezbriznež razmetal, ker pa ni našel med njim zlatnine, ga je pustil v zakristiji. Vlomil je z železnim drogom v zakristijo, za 'abernakelj pa je imel spretno ponarejen ključ. Kakor blisk se je razširila vest daleč preko meje fare in legla na vernike kakor mora. Še božjega bivališča ne pustijo v miru...

Dve žrtvi. Iz Dobrovc na Dravskem polju poročajo: Izmed nesrečnih žrtev, ki sta se podali na električni tok, je prvi v smrtne boju v mariborski bolnici, drugega so pa v nedeljo dne 26. marca pokopali. To so pota brezskrbne mladine, ki ji je uživanje vse. In če doživi življenjsko razočaranje, si samovoljno konča življenje!

Dva požara v Prepoljah na Dr. polju. V enem tednu je požar izbruhnil dvakrat. Prvič 21. marca pri g. Jakobu Rojiču, odkoder se je razširil na poslopje g. Janeza Brega. Tri dni nato je zažarela noč in ogenj je upepelil poslopja Draškoviča, Sagadina in Rozmana. Škoda v drugem slučaju znaša okoli 100.000 Din in je le delno krita zavarovalnino. Povesod je ogenj podtaknila zlobna roka, ki so ji že na sledu.

Hud udarec z motiko po glavi je dobil pri Hočah Ivan Marnik iz Kraberga pri Konjicah. Poškodovanega so prepeljali v mariborsko bolnico, kjer je umrl vsled prebite lobanje.

Ker je ustrelil sosedu — 18 let robije. V Zikarcah pri Sv. Barbari v Slov. gor. si nista bila sosedu Franc in Karl Škofič nič kaj posebno dobra. Dne 17. nov. m. l. so pili skupaj jabolčnico pri Škofičevih in med pivci sta bila tudi mati obtoženega 23letnega Franca Škofiča in ustreljeni sosed Karl Škofič. Radi materinega poziva na pipanje repe je došlo do prepira, v katerem se je lotil Karl celo dejansko Škofičeve matere. Prepir se je preselil iz hiše na dvorišče in po izpovedi očitvidcev sta se Franc in Karl Škofič na obračun oborožila. Franc se je pojavil na dvorišču z lovsko puško in oddal iz nje strel Karlu v trebuh, da mu je raztrgal izstrelek drobce in je zadeti kmalu zatem umrl. Krvavo zadevo je obravnaval mariborski sodni senat dne 21. marca. Obtoženi Franc Škofič se je izgovarjal, da se je orožje sprožilo pri suvanju, a je bil le vendar obsojen na 18 let ječe in na trajno zgubo častnih pravic. Obtoženi je vložil priziv

POMLADANSKO ZDRAVLJENJE

Komaj je prišla pomlad, že se narava prebuja k novemu življenju in obnavljanju. Sedaj je čas misliti na zdravje, zakaj kakor sok v bilkah tako tudi kri preneša večjo akcijo cirkulacije, ki lahko dovede do težkih posledic. Zaradi tega je treba telesu dovajati nove in osvežujoče sokove, da postane organizem odporen in zdrav. Za to svrhu je najboljšo naravno zdravljenje s »Planinka« zdravilnim čajem, pripravljenim večinoma iz najboljših planinskih zdravilnih zelišč. Dolgoletna izkušnja nam potrjuje, da je »Planinka« zdravilni čaj, ki ima v sebi preizkušene in dobre zdravilne sestavine, najboljši in edini regulator za čiščenje in obnavljanje krvi. »Planinka« zdravilni čaj uničuje krali bolezni in filtrira kri. S tem doseže, da kri lahko in pravilno cirkulira ter tako obnavlja ves organizem. Zdravljenje od 6 do 12 tednov s »Planinka« zdravilnim čajem deluje izredno, in sicer brez strupov, pri vseh sledečih boleznih: pri slabi prebavi želodca in zaprtju telesa, slabem delovanju črevesa in napetosti telesa, omotici in sia-

bosti, obolenju mokraćne kisline in homeoidov, slabosti in otebelitvi srca, bolezni jeter, nervozni in živčnih boleznih. »Planinka« zdravilni čaj pospešuje apetit in izredno deluje pri arteriosklerozni in osluzenju pljuč. Zahtevajte pa v lekarnah in drogerijah samo pravi »Planinka« zdravilni čaj, ki se ne prodaja odprt, temveč samo v originalnih plombiranih zavojih po 20 Din in z napisom proizvajalca: 242

Lekarna
MR. L. BAHOVEC
LJUBLJANA, Kongresni trg

Reg. br. 1349. od 6. VII. 1932.

Strešni stol je uničil požar na stanovanjski hiši inženerja Mosdorferja v Trambergu pri Ptujju.

Eridka usoda kurjega tatu. Janez Bauman, posestniški sin od Sv. Lovrenca v Slov. goricah, je izpovedal v ptujski bolnici dne 27. marca, ko si je opomogel do zavesti, da je bil na povratku proti domu napaden pred hišo Jakoba Kacijana pri Sv. Lovrencu na Drav. polju. Po napadu so ga zaprli v klet in ko je hotel zjutraj pobegniti iz zapora, ga je Kacijan obdelal s sekuro. Po izpovedi posestniškega sina Jakoba Kacijana je on zalotil Baumana v odprtjem svinjskem hlevu, ko je tiščal kokoš k sebi. Zalotenega je nato zaprl v kravji hlev in stražil jetnika, ki je klical na pomoč, a so bili vsi klici zaradi straže brez pravega uspeha. Proti jutru je prestavil Kacijan jetnika iz hleva v klet, kjer ga je hotel zvezati z vrvjo, da bi ga lažje predal orožnikom. Jetnik je pa navalil na stražarja z v bližini pobrano sekuro, katero mu je pa Kacijan izbil in mu je prizadjal z istim orodjem več nevarnih udarcev po glavi in za tilnik. Preiskava bo dognala, katera od obeh izpovedi je resnična.

Smrten obračun med tastom in zetom. Posestnik Jože Mumlek z Gorenjskega vrha v Halozah je obiskal dne 22. marca svojega tasta in posestnika Blaža Pravdiča na Turskem vrhu. Med obema je došlo do prepira, med katerim je potegnil tast revolver in oddal v zeta smrtonosen strel. Že na tleh ležečo in na smrt zadeto žrtev je ubijalec še sunil z nožem in se je nato sam javil orožnikom na Zavrču. Tast je ustrelil zeta, ker je ta skrajno surovo ravnal z njegovo hčerjo.

Potrebščine za Veliko noč

križi, sv. podobice, papir za rože, razglednice vseh vrst dobite najugodnejše v prodajalnih Tiskarne sv. Cirila, Maribor, Koroška cesta 5, Aleksandrova cesta 6 in Kralja Petra trg 4.

Težja nesreča. V tovarni strojil v Majšpergu je padel delavec Rud. Furman pri popravilu kadi za kvašenje 6 metrov globoko in dobil hude notrajne poškodbe.

Batine — vzrok požiga. Pri nekem posestniku v Majšpergu je bil med žganjekuharji tudi 28letni Matevž Zumer iz Stopnega. Med fenti je prišlo do pretepa, v katerem jih je izkupil Zumer, ki je bil odstranjen nasilnim potom iz žganjarne. Dobre pol ure zatem je izbruhnil v gospodarskem posloplju lastnika žganjekuhe nočni požar, katerega so komaj pogasili. Požiga je bil osumljen Zumer, ki je prvotno tajil zločin iz maščevanja v ptujskem zaporu, a je pozneje vsled preveč obtežljivih dokazov priznal dejanje.

Prehud obračun z vinskim tatom. Sodišče v Novem mestu je obravnavalo dne 21. marca ta le slučaj prehude ljudske sodbe nad zasačenim vinskim tatom. Krog Metlike in Novega mesta so se vinske tatvine lansko leto toliko ugnezdile, da so uvedli ljudje nočno stražo. Straža dveh mož je v noči 23. avgusta m. l. zasačila pri tatinskem točenju vina v zidnici Janeza Prusa Mateta Vrbino iz Obreža pri Vivodini. Oba stražarja sta tatu zaprla v klet in poklicala pomoč. Na licu mesta se je kmalu zbralo več ljudi, ki so jetnika pretepli, ga suvali ter brcali in mu zvezali roke na hrbtu. Vrgli so mu še verigo krog vratu in ga tirali k županu Guštinu v Drašiče. Župan je odredil razvezanje jetnika, ki je popil ves izmučen in obnemogel nekaj požirkov vode, se naslonil na steno in umrl vsled notrajnih poškodb. Sodnik je obsodil od več obtožencev dva na 10 in 6 mesecev strogega zapora, pa le pogojno, druge je pa oprostil.

Vlomi krog Novega mesta. Iz blagajne železniške postaje Straža so odnesli nočni vlomilci dne 20. marca 1000 Din in iz blagajne parne žage g. Pavlina iz Ljubljane pa 2000 Din. V Gornjem polju so obiskali uzmoviči hišo poslanca Antona Klinca in ukradli 6000 Din. Ostalo ... blagajni nedotaknjenih 130

tisoč Din, ki so bili tamkaj spravljani kot izplačilo Auerspergove gozdne uprave delavcem.

Nevarnega vlomilca v osebi 34letnega Škofljanca, bivšega ključavničarskega pomočnika iz Leskoveca pri Krškem, so prijeli orožniki in izročili v zapore sodišča v Novem mestu. Škofljanec je zagrešil več prav drznih vlomov po Dolenjskem.

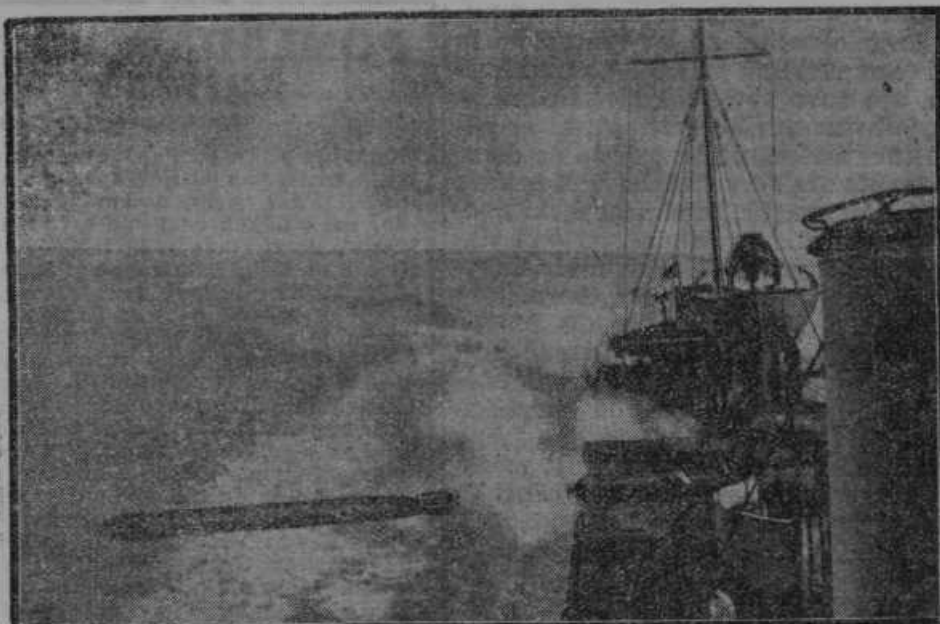
Velika požarna škoda. Na Rakitnu na naselju Boršt na Kranjskem je povzročil ogenj 300.000 Din škode. Osem družin je ostalo brez strehe; zavarovalnina je le malenkostna.

Velika tatvina blaga. Pri Sv. Barbari v Kostreni na Dolenjskem so vlomili cigani Hudoroviči v hišo Marije Kopajtičeve in so odnesli raznega blaga za 100.000 Din. Nekaj ukradenih vrednosti so našli zakopanih na polju, pretežno večino pa so cigani odnesli neznanu kam.

Padla 70 m globoko in se ubila. Marija Božiček, uslužbena pri trgovcu Iv. Radanoviču v Krškem, je bila po svojih opravkih v vinogradu na Trški gori. V mraku se je vračala po strmi ter opasni bližnjici, spodrsnila je in padla po skalovju 70 m globoko. Drugo jutro so jo našli mrtvo z razbito glavo.

»Vedrilni križ.« V »Slov. gospodarju« dne 20. januarja 1932 smo objavili zanimiv članek o »Vedrilnem križu« ob državni cesti med Framom in Račami ter smo tudi pridali sliko tega križa. G. Davorin Žunkovič (Ptuj, Ljutomerška 22) prosi, da se mu naznani, kje je še najti kak slični križ drugod v Sloveniji, ker so ti izredno znameniti za našo starejšo kulturo.

K Materi božji na Trsat bomo romali letos o Binkoštih, če bo do 10. aprila prijavljenih vsaj 500 udeležencev. Prijavite se še danes na naslov: Romarski odbor pri »Sveti vojski«, Ljubljana, Dunajska cesta 17.

Angleška bojna ladja izstrelila torpeda.

Iz zgodovine železa in jekla.

Znanje pridobivanja železa sega bogznanj kako daleč nazaj v zgodovino človeštva. Že starogrški zgodovinar Herodot (490 pr. Kr.) poroča, da so rabili krog 3000 pr. Kr. za obsekavanje granitnih kvadrov, iz katerih je zgrajena Keopsova piramida v Egiptu, železno orodje. Istočasno so rabili tudi mogočni ter bogati kralji v Uru v Mezopotamiji, odkoder je prišel v obljubljeni deželo oče Abraham, železna bodala. Sv. pismo in sicer Mojzesove knjige in preroki omenjajo železo in jeklo, in v Siriji je bilo železo pod Homerjem in trojansko vojno (v 5. ali 4. stol. pr. Kr.) tako poceni, da so izdelovali iz njega poljedelska orodja.

Razvoj tehnike v pridelovanju železa in jekla je do 15. stoletja na prazgodovinski stopnji, kakor jo je še danes

najti pri divjih narodih Afrike in osrednje Indije. Železo so topili na kovaških ognjiščih ali v pečeh z uporabo lesenega oglja in mehov.

Do novejših dob so na mučen način pridobljeno železo uporabljali po največ za izdelovanje orožja. V indijskih grobovih so našli jekleno orožje iz dobe 600 pr. Kr. Še v srednjem veku je bilo v Evropi jeklo iz Indije iskana dragocenost. Japonci so pridobivali izborna jekla za orožje na ta način, da so pustili kovaško železo po cela leta globoko zakopano v zemljo.

Iste starosti, kakor je železno orožje, je tudi orodje iz železa. Važno ulogo je igralo pri starih Germanih (Nemcih) železno kladivo, sekira, podkev in plug.

V palači kralja Sargona v Ninivah (pozidana krog 700 pr. Kr.) so našli 160 ton železa in sicer: železne prstane, verige, žage itd. Pločevino so v starodavnih časih iz železa le kovali. Tudi žica

Berlinska policija sežiga komunistične zastave. — Desno: Belgijski raziskovalec Maks Cosyns se hoče povspeti v balonu višje nego belgijski profesor Piccard, ki je dosegel že dvakrat višino 17.000 metrov.

